Cena egz. 10 gr.

KURJER ZACHODNI

»ISKRA«

ROK XXVII | Środa 16 września 1936 r. | Nr. 253

Adres Redakcji i Administracji: Sosnowiec Piłsudskiego 4. Telefony: Red. 64, Adm. 73. | P.K.O. 302.712 | Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Prenumerata miesięczna z odnoszeniem do domu i przesyłką pocztową zł. 2.50

Rząd hiszpański opuszcza Madryt?

Beznadziejna sytuacja Alkazaru

PARYŻ, 15.9. (Tel. wł.) **Jedna z powstańczych radiostacyj hiszpańskich podała dzisiaj sensacyjną wiadomość, że rząd madrycki opuszcza stolicę i przenosi swą siedzibę do Walencji.**

Oficjalnego potwierdzenia tej wiadomości brak.

LA COROGNA, 15.9. — Radiostacja tutejsza podaje, że lotnicy wojsk nacjonalistycznych zbombardowali **gmachy ministerstw wojny i spraw wewnętrznych w Madrycie.**

Kwatera główna armii północnej komunikuje, że atak wojsk rządowych w okolicach Guadalajara został odparty. W Asturii wojska rządowe otoczone zostały na bardzo ważnej pozycji strategicznej, położonej na południe od Cuewas, skąd oddziały rządowe starały się przeszkodzić posuwaniu się powstańców. Ostateczne zajęcie tej pozycji jest tylko kwestią godzin.

Radio w Kordobie doniosło, że krążownik „Almirant Cervera" opuścił San Sebastian z 500 milicjantami i żołnierzami oddziałów rządowych. W czasie ataku wojsk rządowych na Oviedo wojska nacjonalistyczne wzięły do niewoli jeńców i udaremniły atak.

Wojska nacjonalistyczne maszerujące na Toledo wydały wczoraj bitwę wojskom rządowym, które miały około 100 zabitych. W ciągu 72 godzin Madryt był bombardowany 5-krotnie.

BURGOS, 15.9. — Gen. Aranda donosi z Oviedo, że wojska nacjonalistyczne zajęły miejscowość Grados, stanowiącą ważny punkt strategiczny.

Kolumny wojsk nacjonalistycznych operujące w Asturii zdobyły miejscowość Cabunana. Wojska rządowe pozostawiły przeszło 100 zabitych, armatę, dwa moździerze, 10 karabinów maszynowych.

PARYŻ, 15.9. (tel. wł.) Ambasador chilijski podjął wysiłki celem wyratowania kobiet i dzieci z Alcazar i Toledo. Wysiłki jego spełzły jednakże na niczym, ponieważ dowódca wojsk w cytadeli w Toledo odrzucił propozycje ambasadora.

Sytuacja Alcazaru jest prawie beznadziejna. Alcazar w każdej chwili może wpaść w ręce wojsk rządowych.

P. Prezydent R. P.
POLOWAŁ NA ŁOSIA

WARSZAWA, 15.9. (Tel. wł.) P. Prezydent Rzplitej bawił prywatnie na polowaniu w lasach nadleśnictwa w Iwacewiczach.

Pobyt P. Prezydenta trwał od 6 do 12 bm. Dostojnemu myśliwemu towarzyszyła w czasie polowania małżonka.

P. Prezydent zastrzelił łosia, na którego nagonkę prowadzono przez 2 dni. Gajowy, kierujący nagonką, otrzymał od P. Prezydenta nagrodę w wysokości 100 zł.

Odpowiedź włoska
W SPRAWIE KONFERENCJI LOKARNEŃSKIEJ

LONDYN, 15.9. (tel. wł.) Ambasador włoski w Londynie, Grandi, wręczył we wtorek w Foreign Office odpowiedź rządu włoskiego na propozycję rządu angielskiego w sprawie zwołania konferencji państw lokarneńskich do Londynu w dniu 19 października br.

W nocie tej rząd włoski dziękuje rządowi brytyjskiemu za zaproszenie, oświadcza jednak, że uważa za wskazane, aby przed zwołaniem konferencji podjęto pertraktacje dyplomatyczne, które by ułatwiły konferencji zadanie i zapewniły dodatnie rezultaty.

Król Edward
POWRÓCIŁ DO OJCZYZNY

LONDYN, 15.9. — Król Edward VIII przybył wczoraj o godz. 18.30 do Londynu. Samolot króla lądował na lotnisku Fairey.

Król udaje się na 4-ro tygodniowy pobyt do zamku Balmoral w Szkocji.

Narady na Zamku
z udziałem gen. Śmigłego-Rydza

WARSZAWA, 15.9. (tel. wł.) Wczoraj w godzinach po południowych odbyła się u P. Prezydenta na Zamku konferencja, w której wzięli udział — Naczelny Wódz gen. Śmigły-Rydz, prezes Rady Ministrów gen. dr. Sławoj-Składkowski, wicepremier inż. Kwiatkowski i min. spraw zagranicznych Beck.

Konferencja trwała kilka godzin.

Konferencja gospodarcza w Warszawie
rozpoczęła swe obrady

WARSZAWA, 15.9. (Tel. wł.) Dzisiaj rozpoczęły się obrady dwudniowej konferencji gospodarczej, zwołanej przez ministra skarbu min. Kwiatkowskiego.

Na konferencję przybyli ministrowie: Poniatowski, Zyndram Kościałkowski i Ulrych, sekretarze stanu zainteresowanych Ministerstw, prezesi banków państwowych oraz 50 przedstawicieli sfer gospodarczych z całej Polski.

Zagaił konferencję wicepremier Kwiatkowski, który wygłosił następnie przemówienie, poświęcone omówieniu obecnej sytuacji gospodarczej państwa.

Po przemówieniu min. Kwiatkowskiego wygłoszono kilka referatów, poświęconych zagadnieniom gospodarczym kraju.

Jutro odbędzie się dyskusja.

Komunikat o przebiegu rozmów
min. Bastid'a w Warszawie

WARSZAWA, 15.9. — O przebiegu rozmów w Polsce ministra przemysłu i handlu Francji p. Bastid'a został wydany następujący komunikat:

W czasie swego pobytu w Warszawie p. Paul Bastid, minister handlu, w towarzystwie p. Leona Noel, ambasadora francuskiego, odbył szereg rozmów z członkami rządu polskiego.

Zbadano całokształt spraw ekonomicznych, interesujących oba kraje. Rozmowy te pozwoliły stwierdzić wzajemne pragnienie obu rządów **wzmocnienia współpracy w dziedzinie ekonomicznej i finansowej. W tym celu minister** Bastid i Roman postanowili popierać **bezpośrednie kontakty między przemysłowcami i kupcami francuskimi a polskimi. Postanowiono utworzyć stałą komisję złożoną z przedstawicieli świata** gospodarczego obu krajów.

Rokowania handlowe, mające na celu **zawarcie traktatu handlowego, będą wszczęte za kilka tygodni.**

Wreszcie dwaj ministrowie w porozumieniu z p. L'Abbe, komisarzem generalnym wystawy 1937 r. ustalili, że należy szukać sposobów ułatwienia przyjazdu do Francji zwiedzających Pilaków z okazji tej imprezy międzynarodowej, która ma się odbyć w roku przyszłym w Paryżu.

Aresztowania w Zambrowie

WARSZAWA, 15.9. (tel. wł.) Z nakazu władz prokuratorskich przeprowadzono masowe aresztowania na terenie miasteczka Zambrów w łomżyńskim. Pozostaje to w związku z zajściami przeciw żydom, które zdarzyły się przed dwoma tygodniami w tym mieście.

Aresztowano 9 osób, z narodowcami Lupą i Jaworowskim na czele.

Aresztowanych przewieziono do więzienia w Łomży.

P. Świtalski znowu
NA WIDOWNI

„Kurier Polski" donosi, że redakcję naczelną „Kuriera Porannego" objąć ma w najbliższej przyszłości były marszałek Sejmu, były wojewoda krakowski senator Kazimierz Świtalski.

Według innych źródeł, dr. Świtalski ma być kandydatem na opróżnione, przez śmierć śp. posła Stpiczyńskiego, miejsce kierownika biura akcji i planowania.

Obecnie dr. Świtalski zajmuje się studiami historyczno - politycznymi

Krwawe rozruchy
NA TLE REFORMY KALENDARZA

BUKARESZT, 15.9. (tel. wł.) Świadkiem poważnych zajść na niezwykłym tle była miejscowość Sarat. Około 100 chłopów podburzonych przez agitatorów urządziło demonstrację przed więzieniem w wspomnianej miejscowości, domagając się uwolnienia mnicha Eustachiusza.

Mnich ten został skazany na karę więzienia za nie przestrzeganie przepisów o nowym kalendarzu Juliańskim wprowadzonym na miejsce kalendarza Gregoriańskiego.

Zebranych chłopów starano się uspokoić a następnie wezwano do rozejścia się. Gdy wezwania tego nie usłuchali, wysłano przeciwko nim żandarmerię. Z szeregów chłopskich padło w kierunku żandarmów kilkanaście strzałów, w rezultacie czego 20 żandarmów zostało ranionych, w tym jeden śmiertelnie. Żandarmi odpowiedzieli salwą, skierowaną w tłum. 4-ch chłopów zostało zabitych, a kilkudziesięciu rannych. Reszta wycofała się w panicznym popłochu. Kilku przywódców chłopskich aresztowano.

ENTUZJASTYCZNE POWITANIE 23 P. A. L.
przez ludność Zagłębia Dąbrowskiego

Wczoraj Zagłębie Dąbrowskie powitało uroczyście i niezwykle serdecznie wracający do Będzina, po zakończonych manewrach 23 p.a.l.

Pułk powrócił wieczorem z Katowic przez Siemianowice, Bańgów, Czeladź. Na granicy Czeladzi i Śląska ustawiono **triumfalną bramę**, udekorowaną kwiatami i zielenią, przed którą zebrali się przedstawiciele władz państwowych **z p. starostą Boxą**, przedstawiciele zarządów miast zagłębiowskich z pp.: prezydentem Będzina **mgr. Izydorczykiem**, wiceprezydentem Sosnowca **Almstaedtem**, burmistrzem Czeladzi **Brudnickim** i ławnikiem **Jachiewiczem z Dąbrowy**, dyrektor Ubezpieczalni społecznej **p. Cholewicki**, komendant powiatowy PP **kom. Ciesielski** i in. Wzdłuż drogi ustawiły się organizacje ze sztandarami, górnicy, straże, harcerze, młodzież szkolna oraz liczne rzesze mieszkańców Czeladzi i innych miejscowości powiatu.

W imieniu ludności powiatu Będzińskiego pułk powitał p. starosta Boxa. Przemówienie swe p. starosta zakończył okrzykiem na **cześć 23 p.a.l.**, podchwyconym gromko przez tysięczne rzesze zebranych. Odpowiadał, dziękując za serdeczne powitanie, d-ca pułku **pułk. Gorczyński**, wznosząc pod koniec okrzyk na cześć p. starosty i społeczeństwa Zagłębia. Z kolei przemawiał burmistrz Brudnicki, witając pułk jako gospodarz miasta.

Gdy pułk ruszył w kierunku Będzina, zebrane tłumy wznosiły gromkie okrzyki oraz **obrzucały dzielnych artylerzystów kwiatami.**

Bardzo pięknie wypadło powitanie pułku u granic Będzina. Obok bramy triumfalnej podpalono **olbrzymi stos.** Wokół ustawiły się organizacje, rezerwiści z **orkiestrą**, młodzież szkolna oraz tłumy publiczności. W imieniu ludności miasta powitał pułk prezydent Izydorczyk. Przemówienie swe mgr. Izydorczyk zakończył **okrzykiem na cześć armii i 23 pal.**

W imieniu pułku dziękował prezydentowi i ludności miasta za tak serdeczne powitanie pułk. Gorczyński wznosząc następnie okrzyk **na cześć prezydenta miasta i ludności.**

Ulice, którymi pułk wracał do koszar były szczelnie wypełnione publicznością, która wznosiła okrzyki na cześć pułku i obrzucała żołnierzy kwiatami.

W STOLICY.

WARSZAWA. 15.9 (tel. wł.). **Dzisiaj ludność stolicy owacyjnie witała powracające pułki, stacjonowane w Warszawie.**

Powitanie w którym wzięła bardzo liczny udział ludność stolicy miała charakter serdecznej manifestacji na cześć naszej armii.

Również bardzo uroczyście witano powracające z manewrów wojska w Wilnie, Grodnie, Toruniu i Częstochowie.

Fałszowanie spirytusu i wódki

w żydowskim składzie w Strzemieszycach

Wczoraj w godzinach rannych brygada kontroli skarbowej z Częstochowy z urzędnikami Chowańcem, Garczarczykiem, Kucem i Żabochnickim wykryła w Strzemieszycach wielką aferę, polegającą na **potajemnej fabrykacji fałszowanych wódek monopolowych i fałszowania spirytusu.**

Fałszowanie spirytusu i wódek odbywało się **w składzie niejakiej Perli Brandys.**

W składzie zakwestjonowano około **150 butelek sfałszowanego spirytusu i 200 butelek czystej wódki monopolowej.**

Fałszowanie polegało na tem, że osłabiano moc wódki i spirytusu. Z zapieczętowanych butelek wyciągano za pomocą zwyczajnej szpryczki, część spirytusu **dolewano zaś w ten sposób wodę.**

W podobny sposób robiono z wódką. Wskutek oszukańczych manipulacyj Brandysowa zarabiała ponad ustawą przewidzenia sumę **1 zł. 50 gr. na litrze.**

Podczas rewizji, przeprowadzonej w składzie i mieszkaniu żydówki znaleziono pozatem **fałszowane pieczątki i etykiety** z napisem „Państwowy Monopol Spirytusowy”, **przyrządy do tapienia laku** itp.

Rewizja w składzie Brandysowej trwała do godz. 5 popołudnia.

W uprawianiu oszukańczego procederu pomagali właścicielce składu jej dwaj bracia. Oszukańcze manipulacje uprawiało dobrane rodzeństwo od szeregu lat, narażając skarb państwa na duże straty.

Właścicielkę składu, oszustkę i jej braci **aresztowano.**

Zafałszowane wódki i spirytus, etykiety i przyrządy, któremi posługiwano się przy fałszowaniu opieczętowano i przewieziono do Częstochowy.

Wiadomość o wykryciu afery w żydowskim składzie wódek wywołała duże poruszenie wśród ludności Strzemieszyc.

Komitety opieki

NAD MŁODZIEŻĄ SZKOLNĄ

Ministerstwo opieki społecznej zatwierdziło statuty powstających obecnie na terenie całego kraju specjalnych Komitetów opieki nad młodzieżą. Instytucje takie powstaną na terenie wszystkich powiatów. Będą one miały na celu prowadzenie akcji dożywiania dzieci szkolnych i zaopatrywania ich w odzież, książki i pomoce szkolne.

GIEŁDA PIENIĘŻNA

Dewizy: Holandia 360.60, Bruksela 89.70, Londyn 26.90, Nowy Jork 5.31,25, Paryż 34.97, Praga 21.96, Sztokholm 138.75, Zurych 173.06.

Papiery procentowe: 7 proc. poż. stabilizacyjna 56.00, 3 proc. poż. prem. inwestycyjna II em. 84.25, 4 proc. państw. poż. premiowa dolarowa 46.00.

Akcje: Bank Polski 108.50, Warsz. Tow. Fabr. Cukru 26.75, Węgiel 15.50, Lilpop 13.25, Starachowice 35.10.35.50.

Tendencja dla pożyczek państwowych i akcyj mocniejsza.

Kongres partyjny w Norymberdze

zakończony wizją wojny

BERLIN, 15.9. (tel. wł.) Kulminacyjnym punktem kongresu partji nar. socjalistycznej w Norymberdze była wczorajsza rewia—manewry z udziałem 18 tys. wojska, 400 samolotów oraz 100 czołgów.

Manewrom przyglądały się nieprzeliczone tłumy uczestników kongresu oraz przybyli specjalnymi pociągami goście z różnych stron Niemiec.

Po zaimprowizowanym nalocie dziesiątków eskadr samolotów i zademonstrowaniu akcji obronnej przez oddziały artylerii przeciwlotniczej i karabiny maszynowe, rozegrana została następnie bitwa z udziałem czołgów, artylerii, kawalerii oraz zmotoryzowanych oddziałów.

Ćwiczenia budziły wielki entuzjazm publiczności, która spontanicznie manifestowała na cześć armii i jej wodzów.

Należy rozwiązać

bojówki hitlerowskie w Gdańsku

LONDYN, 15.9. (tel. wł.) Członkowie angielskiej izby gmin, James Griffiths i Artur Jenkins, którzy niedawno bawili w Gdańsku, przedłożyli czynnikom politycznym w Anglii swe zapatrywania na sytuację w wolnym mieście.

Posłowie angielscy dali wyraz przekonaniu, że pierwszym zadaniem Ligi Narodów jest rozbrojenie 10-cio tysięcznej armii uzbrojonych hitlerowców w Gdańsku. Przywrócenie wolności prasy i swobody działania stronnictw opozycyjnych jest nieodzownym warunkiem, którego spełnienie powinno poprzedzić rozpisanie nowych wyborów do sejmu gdańskiego.

Liga Narodów powinna też natychmiast restytuować powagę wysokiego Komisarza w wolnym mieście.

Zawody lotniczo-turystyczne

Cztery samoloty odpadły

WARSZAWA, 15.9. (Tel. wł.) W drugim dniu zawodów lotniczo-turystycznych odpadły aż 4 maszyny, a mianowicie samolot Aeroklubu lwowskiego na lotnisku w Myślenicach uszkodził podwozie. Pilot Markowicz i jego towarzysz Zwoliński wyszli cało. Na lotnisku w Dynowie samolot Aeroklubu łódzkiego, jedyny biorący udział w zawodach, uszkodził podwozie, pilot Wróblewski i jego towarzysz Błachowski ocaleli. W Czarnym Dunaju rozbiła się maszyna Aeroklubu warszawskiego, pilotowana przez Matysiaka z pasażerem Zuberem. Załoga ocalała. Wreszcie czwarty wypadek zdarzył się na lotnisku w Krośnie, gdzie skapotował samolot Aeroklubu poznańskiego, niszcząc podwozie i uszkadzając silnik. Pilot Suszyński i jego towarzysz Olszewski wyszli z katastrofy cało.

KTO WYGRAŁ?

W poniedziałek w czwartym ciągnieniu większe wygrane padły na numery następujące:

50.000 zł. na nr. 133927.

25.000 zł. na nr. 126692

20.000 zł. na nr. 57729.

Po 10.000 zł. na n-ry: 13726 82855 98641 126444.

Po 5000 zł. na n-ry: 57116 92032 129020 132485.

Po 2000 zł. na n-ry: 9847 9925 29416 34610 34688 35969 36243 66847 70661 82876 84388 92156 95541 133532 137506 150926 151763 172311 173779 191028 191298 193837.

Po 1000 zł. na n-ry: 3626 13104 30034 35877 36796 40605 44877 54367 62809 74251 76616 89693 96103 99956 126828 133394 138374 143273 156347 160646 161723 178533 183271 192591.

Wczoraj w szóstym dniu ciągnienia 4 klasy 36 polskiej loterii państwowej wygrane padły na numery następujące:

100.000 zł. na nr. 194977.

10.000 zł. na nr. 78672

Po 5000 zł na n-ry: 93625 95222 156555 166312.

Po 2000 zł. na n-ry: 12656 19098 34839 50001 101774 177637.

Po 10000 zł. na n-ry: 7046 7280 11092 14286 17557 23433 41239 50471 53244 55300 55378 57689 60112 69330 71646 87423 94061 102826 110846 117073 117532 146077 147738 162872 164550 167149 170146 172271 172877 174247.

ANTONI HRAM

Śpiewak w masce

31) POWIEŚĆ

Zabierzański stał jakiś czas, jak skamieniały, z rękami wyciągniętemi przed siebie, aż wreszcie, niepomny perswazyj córki, rzucił się w stronę stajen.

— Zaprzęgać!... prędzej!... — ryczał niby zranione zwierzę, popędzając ogłupiałych, przerażonych stangretów.

Wśród służby powstał zamęt. Ten i ów rzucił się do koni, inny wytaczał powóz; wszyscy jednak przeszkadzali sobie wzajemnie, przerażeni okrzykami napół oszalałego pana.

Mimo to w niespełna kwadrans później powóz był gotów do drogi.

Hrabia Zabierzański wskoczył na stopnie pojazdu i stojąc, przynaglał wylękłego stangreta, jakgdyby łudził się, że konno potrafi dopędzić limuzynę, uwożącą jego najdroższą Liljanę.

Hanka i w tym wypadku nie wypuściła oszalałego ojca z pod swej opieki. Wskoczyła również do powozu, używając wszelkich sposobów, ażeby nakłonić ojca do zaniechania tego bezcelowego, nierozważnego pościgu.

Wszystko jednakże rozbijało się o dziki, zawzięty upór hrabiego, który, zdając się nie słyszeć słów córki, wyrzucał naprzemian wyrazy przekleństwa i rozpaczy.

Liljana tymczasem dojeżdżała do pierwszych zabudowań przedmieścia Warszawy.

— Herse, a potem Hotel Europejski — rzuciła szoferowi przez okienko.

Miała gotowy plan działania, który pragnęła za wszelką cenę wcielić w życie. Postanowiła przedewszystkiem dokonać zemsty, nietyle na Zabierzańskim, co na jego córce, znienawidzonej Hance. W pojęciu tak próżnej, a zarazem złośliwej kobiety, jaką Liljana była bezsprzecznie, wzbudzenie zazdrości miało być najbardziej wyrafinowanem okrucieństwem. Oto rzuci się w objęcia bożyszcza tłumów, owianego aureolą światowej sławy „Śpiewaka w masce”, który niechybnie, oczarowany jej urodą, ofiaruje jej w darze swoje serce.

Liljana w myślach widziała już krzyczące niezwykłą sensacją barwne okładki fotografii i artykułów na najpoczytniejszych dziennikach i czasopismach i wyobrażała sobie jak bardzo dotknie jej powodzenie osamotnioną Hankę Zabierzańską. Pragnęła pokazać, że jej pożycie z Zabierzańskim nie wypływało ze spraw czysto materialnych, o co ją posądzano powszechnie. Chciała dokonać zemsty na znienawidzonej dziewczynie przez upokorzenie i rozpętanie uczucia zazdrości.

U Hersego przebrała się w wspaniałą wytworną suknię z czarnego jedwabiu, za którą rachunek poleciła przesłać hrabiemu Zabierzańskiemu, poczem, po uzupełnieniu innych, drobnych części swej toalety, zajechała przed Hotel Europejski.

Z właściwą sobie pewnością weszła do biura hotelu i rzucając zgiętemu w ukłonie urzędnikowi swój bilet, rzekła wyniośle:

— Proszę mnie zameldować natychmiast „Śpiewakowi w masce”.

— Pani hrabina wybaczy — odparł przesadnie uprzejmy urzędnik — ale mistrz jeszcze w nocy opuścił nasz hotel, wyjeżdżając do Paryża.

— Co?! — w tym jednym okrzyku Liljana zawarła cały ból, jaki przeszył ją na wylot, wobec rozsypania się w gruzy kryształowego gmachu jej najgorętszych postanowień.

XIII

Dźwięk telefonu przerwał Łęckiemu tok przykrych rozmyślań. Zdjął słuchawkę z widełek i powolnym, leniwym ruchem przyłożył ją do ucha.

— Czy pan doktór Mikołaj Łęcki? — zaszemrał w mikrofonie głos kobiecy.

Mikołaj ożywił się momentalnie: — Tak.. a kto mówi?

— Tu Zabierzańska... Panie doktorze, przypuszczam, że nie odmówi pan mej prośbie i przybędzie do mnie natychmiast. Hotel Victoria, numer sześćdziesiąt jeden. Sprawa jest bardzo ważna, a obecność pańska, doktorze, nieodzowna...

— Przybędę bezwłocznie... — Mikołaj nadludzkim wysiłkiem woli zdobył się na te dwa wyrazy, gdyż uczucie, jakie w tej chwili nim owładnęło, nie pozwalało przecisnąć się słowom przez gardło.

— Dziękuję bardzo; będę mocno zobowiązana... — spłynęło mu jeszcze w ucho i lekki stuk zawieszonej przez kobietę słuchawki przerwał tę krótką rozmowę.

C. d. n.

Potrzeby drogowe w Polsce

Według danych Ligi Drogowej, ogólna długość dróg z twardą nawierzchnią wynosi w Polsce około **48.565 km.**, włączając w to drogi państwowe, wojewódzkie i powiatowe na terenie 15 województw oraz wszystkie drogi na Śląsku. Z tej liczby jedynie 1512 km. dróg posiada nawierzchnie ulepszone, do których zalicza się bruki kostkowe i klinkierowe, betony bitumiczne i cementowe, makadamy itd.

Stosunek długośc. dróg z ulepszonemi nawierzchniami do ogólnej długości dróg wyraża się znikomą liczbą 3.2%. Należy przy tym podkreślić, **że 658 km. dróg ulepszonych znajduje się na Śląsku, a więc w pozostałej części** kraju na ogólną długość 45.352 km. dróg twardych (wszystkich rodzai) przypada **zaledwie 854 km. czyli 1.9% nawierzchni ulepszonych.** Nieco lepszy stosunek procentowy długości dróg ulepszonych, bo wynoszący 4.8% otrzymamy dla dróg państwowych na całym obszarze kraju poza Śląskiem, w każdym jednak razie i ta liczba nie jest imponująca.

Objaw słabego rozpowszechnienia ulepszonych nawierzchni mógłby być niebezpieczny w przyszłości, kiedy wzrośnie ilość pojazdów mechanicznych w Polsce, w chwili obecnej zaś nie byłby zbyt groźny dla naszych dróg, gdyby istniejące drogi bite znajdowały się w dobrym stanie.

Jednak drogi nasze są **niepomiernie zniszczone.** Przeprowadzane co 4 lata pomiary grubości nawierzchni stwierdziły jeszcze w roku 1930, że nawierzchnia naszych dróg państwowych nie tylko źle wygląda, ale **że grubość jej jest przerażająco mała.** Wynosi ona średnio dla całej Polski **11 cm.**, podczas gdy normalna grubość nawierzchni przewiduje **20 cm.** Jeżeli w roku 1930 brakowało 8 cm do grubości nawierzchni, to obecnie sprawa przedstawia sie jeszcze gorzej.

Jeżeli idzie o mosty drogowe, to i w tym zakresie sytuacja przedstawia się nie lepiej, gdyż na 92.000 m. b. mostów na drogach państwowych 75.000 m. b. czyli 82% stanowią nietrwałe mosty drewniane, które ponadto są jeszcze w dużym stopniu zużyte. Jeszcze gorzej przedstawia się ten stosunek dla dróg samorządowych, gdzie drewniane mosty stanowią 85% całkowicej długości mostów i również wymagają w wielu wypadkach odbudowy.

Zdaniem Ligi Drogowej, przede wszystkiem należałoby się zająć w Polsce budową nowych dróg dla zagęszczenia naszej sieci drogowej, zwłaszcza na Kresach Wschodnich. Musimy bowiem pamiętać, że wśród dróg państwowych posiadamy jeszcze 3.665 km dróg gruntowych, które przede wszystkim powinny być przebudowane na drogi brukowane. Dróg gruntowych wojewódzkich i powiatowych posiadamy jeszcze 18.811 km, które również ze względu na potrzeby rolnictwa powinny otrzymać nawierzchnie brukowane lub bite.

Należałoby przyjąć za zasadę, że w **Polsce rocznie powinno się budować około 150 do 200 km. dróg państwowych i około 700 do 900 km dróg samorządowych przy wydatnej pomocy państwa;** w pierwszym rzędzie uwzględnić należy drogi na wschodzie kraju. Ze względu na zalety, jakie z punktu widzenia ekonomicznego przedstawiają nawierzchnie ulepszone, Liga Drogowa podkreśla, **że należy dążyć do układania ich na drogach państwowych oraz na traktach rozchodzących się z Warszawy, ponadto w okolicach uprzemysłowionych** i na drogach o znaczeniu turystycznym. Wobec tych potrzeb należałoby budować rocznie **600 do 800 km ulepszonych nawierzchni.**

Po co bawił Thorez
w naszej stolicy

Paryski dziennik „Ami du Peuple" zamieścił rewelacyjne informacje o celach podróży przywódcy komunistów francuskich den. Thoreza do Warszawy.

— Jak wiadomo — pisze wspomniane pismo — Thorez oświadczył, że w razie wysunięcia kwestii zaufania w parlamencie partia komunistyczna głosować będzie za rządem.

Bezpośrednio po tem nadeszła do ambasady sowieckiej w Paryżu szyfrowana depesza z Moskwy, wzywająca Thoreza natychmiast na osobistą rozmowę do Warszawy.

Tu czekał na niego generalny sekretarz Kominternu Manuilskij, który Thorezowi udzielił pewnych dyrektyw. Wybrano Warszawę jako punkt spotkania zamiast Moskwy, gdyż Sowiety pragną jak najmniej wzbudzać podejrzeń, iż kierują partią komunistyczną we Francji.

Niewątpliwie zgadza się, oświadcza dalej dziennik, że Thorez odbył szereg rozmów z różnemi osobistościami w Polsce, lecz główny powód jego podróży został skwapliwie przemilczany.

„Ponadto dowiedzieliśmy się — pisze „Amis du Peuple" — że po powrocie Thoreza z Hiszpanii, komunistyczny deputowany i wiceprzewodniczący parlamentu Duclos skarżył się na niego m. in. przed pewnym sowieckim dygnitarzem, bawiącym chwilowo w Paryżu. **Nie jest wykluczone,** zdaniem dziennika, że Moskwa odbierze Thorezowi pełnomocnictwa i swobodę działania w charakterze generalnego sekretarza partii i tę ostatnią podda gruntownej reorganizacji taktycznej.

Powstańcy nie chcą
rokować z Madrytem

Korespondent Havasa donosi, że tymczasowa Junta Rządząca zaprzecza kategorycznie pogłoskom, obiegającym zagranicą, o możliwości rozejmu pomiędzy Burgos a Madrytem.

Jeden z członków Junty oświadczył korespondentowi Havasa co następuje: „Jest to więcej niż fałszywa wiadomość: jest to manewr, mający na celu zrodzenie domysłów, że moglibyśmy pertraktować z Madrytem. Niech jednak wszyscy wiedzą, **że między nami a czerwonymi wszystkie mosty są spalone.** Wojna może się zakończyć i zakończy się tylko całkowitem zwycięstwem wojsk narodowych, lub też kapitulacją bez żadnych zastrzeżeń ze strony wojsk madryckich.

Straszliwą rzeź w Europie
wywoła „obrona idei"

Ambasador niemiecki w Londynie Ribbentrop w wywiadzie udzielonym dziennikowi „News Chronicle" oświadczył, że „głupiem jest twierdzenie, jakoby Niemcy zamierzały rozpocząć wojnę z Rosją. W żadnej ze swych mów nie pominął kanclerz Hitler sposobności celem podkreślenia konieczności utrzymania pokoju. Nie chcemy oziębiać stosunków Anglii do Francji, ponieważ pragniemy sami uczestniczyć w tej przyjaźni. Niemcy pracują całą siłą pary z politykami wszystkich krajów, celem utrzymania pokoju, jakkolwiek nie może jeszcze nikt powiedzieć czy usiłowania te uwieńczone zostaną pomyślnym skutkiem.

Ale, jeśli Niemcy zawikłane zostaną w wojnę, **to nie będzie to w żadnym wypadku wojna imperialistyczna,** przy pomocy której usiłowałyby Niemcy zdobyć obce obszary.

Wojna, w której Niemcy będą uczestniczyły, **może być tylko wojną w obronie jakiejś idei lub też przeciw jakiejś idei.** Nie będziemy walczyć nigdy — zakończył Ribbentropp przeciw Francji czy też Rosji lecz przeciw idei usiłującej zniszczyć naszą ideologię".

Ciekawą grę słów uprawia ambasador v. Ribbentropp. Armia niemiecka będzie przyjaźnie wymachiwać oliwną gałązką w stronę Rosji, lecz wystąpi z czołgami i gazami przeciwko „idei".

którą reprezentuje bolszewizm, gdy ten ostatni zagrozi narodowemu socjalizmowi.

A więc wybuch wojny zależy od tego tylko, kiedy Niemcy uznają, że hitleryzmowi grozi niebezpieczeństwo.

Polskie przedszkola
WE FRANCJI

Rozpoczęta na szeroką skalę akcja wychowania przedszkolnego dziatwy polskiej we Francji rozwija się w ostatnich czasach coraz bardziej. Obecnie liczba punktów wychowania przedszkolnego wynosi 46, w tem 23 przedszkola i 23 ogniska przedszkolne. Ilość dzieci objętych akcją przekracza liczbę 3000. W porównaniu z r. ub. liczba punktów wychowania przedszkolnego wzrosła o 11, zaś liczba dzieci o 946.

Domagają się
PODWYŻSZENIA DODATKÓW

Związek „Zjednoczenia kolejowców polskich" wniósł do Ministerstwa komunikacji petycję o podwyższenie dodatków nocnych dla dyżurnych ruchu. W petycji czytamy, iż „wypłacane dotychczas dodatki nocne w wysokości 1 zł. 10 gr. za noc nie wystarczają na pokrycie tych niezbędnych wydatków, jakie pociąga za sobą pełnienie służby w porze nocnej".

Czy uda się uratować
DZIECI, KOBIETY I STARCÓW

Ambasador chilijski w Madrycie Nunez Morgado przybył do Toledo po uzyskaniu od premiera Largo Caballero zezwolenia na podjęcie akcji pośredniczącej, celem uwolnienia z Alkazaru znajdujących się tam starców, kobiet i dzieci w liczbie około 900 osób.

Po odbyciu narady z komitetem wojennym Nunez Morgado uzyskał zapewnienie, że wszystkie osoby, które opuszczą Alkazar nie będą narażone na żadne niebezpieczeństwo. Ambasadorowi złożono poza tym obietnicę przydzielenia do jego dyspozycji dwóch szpitali, które znajdować się będą pod protektoratem korpusu dyplomatycznego. W szpitalach tych pomieszczeni będą uchodźcy z Alkazaru.

Władze zobowiązały się zaopatrzyć uchodźców w żywność. Niestety, zakomunikowanie propozycji ambasadora oblężonym okazało się niemożliwe z powodu silnej strzelaniny.

Wyjazd kpt. Demuytera

Zwycięzca tegorocznych zawodów o puchar Gordon-Bennetta kapitan Ernst Demuyter, powracający do Belgii statkiem żeglugi polskiej „Śląsk", zatrzymał się na krótko w Gdańsku.

Przy okazji kpt. Demuyter wyraził wobec dziennikarzy swe uznanie dla pierwszorzędnej organizacji zawodów i podkreślił prawdziwie sportowe i rycerskie zachowanie się wszystkich uczestników konkursu.

Popierajcie i zapisujcie się na członków L. O. P. P.

Z DNIA

NAWRÓT DO STAREJ KONSTYTUCJI?

„Dziennik Bydgoski" występujący od pewnego czasu jako organ „Frontu z Morges" czyniąc rozważania na temat zespolenia społeczeństwa do wspólnej pracy dla państwa pisze:

„Obojętne czy nowa konstytucja jest genialna czy nie, czy nowa ordynacja wyborcza jest mądra czy niemądra, wystarczy stwierdzić, że naród się z nią nie pogodził. Zatem jedynie wyraźną platformę polityczną w Polsce stworzy stara ordynacja wyborcza. Tymczasem gwarantem ładu politycznego jest polski generalissimus.

Gdyby można całą opozycję polską zjednoczyć na platformie wysiłków dookoła zdobycia mocy obowiązującej dla starej ordynacji wyborczej i starej konstytucji, — bylibyśmy już o spory krok bliżej ku konsolidacji narodu".

Czy konstytucja z 17 marca 1921 r. oraz poprzednia ordynacja wyborcza byłyby rzeczywiście najwłaściwszą platformą konsolidującą społeczeństwo?

O współpracy z Francją i Małą Ententą
Artykuł b. ministra Zaleskiego

B. minister spraw zagranicznych p. August Zaleski, który od chwili ustąpienia z piastowanego przez szereg lat stanowiska w rządzie nie zabierał publicznie głosu w sprawach naszej polityki, ogłosił ostatnio za pośrednictwem jednej z agencji paryskich artykuł omawiający zbliżenie pomiędzy Francją a Polską.

— Znaczenie polsko - francuskiego zbliżenia — pisze p. Zaleski — i finansowo - gospodarczej pomocy, która dopiero obecnie umożliwi zmodernizowanie polskiej armii, **nie ogranicza się jedynie do przywrócenia wojskowej równowagi,** naruszonej wskutek wprowadzenia dwuletniej służby wojskowej w Niemczech. **Ważniejsze jest jego działanie w dziedzinie europejskiej konstelacji, a szczególniej w stosunku do Włoch, które nie zdecydują się już tak szybko na współpracę z Niemcami, skoro Polska weszła znów w sferę wpływów francuskich.**

Było to możliwe tylko w drodze kompromisu, niemal zrzeczenia się ze strony francuskiej: stosunki polsko - sowieckie nie ulegną wskutek układów paryskich żadnej zmianie Polska nie stanie się sprzymierzeńcem Rosji sowieckiej.

Generał Śmigły-Rydz wyraził jedynie gotowość współpracy z Małą Ententą, wobec czego należy się liczyć w najbliższym czasie **ze znacznem złagodzeniem stosunków między Warszawą** a Pragą. Możliwe więc jest, że na wypadek wojny, Polska i Rosja sowiecka, sprzymierzone z Francją, **będą nie tylko postępować oddzielnie, ale i walczyć oddzielnie.**

Nie potrzeba dowodzić, że Francja nie ma żadnych planów ataku. Pragnie ona tylko (i do tego celu służą reformy techniczne, mające zwiększyć bojowość armii francuskiej), uczynić dla ewentualnego napastnika wojnę tak niebezpieczną, ażeby ów nie mógł się wogóle na nią zdecydować.

Francja udzielić ma Polsce pomocy finansowej w kwocie 2,5 miliarda franków.

Ponad 4 miliardy wyda Francja na własne uzbrojenie. Francja daje więc na zabezpieczenie swego kraju prawie 7 miliardów franków, czyli jedną dziesiątą swego budżetu rocznego. Ale mimo to kosztuje ją to znacznie taniej, niż ewentualna wojna, która w najlepszym wypadku zniszczyłaby Europę i Francję na przeciąg dobrych 10 lat.

Przytaczając powyższe wywody zaznaczyć należy, że p. Zaleskiego łączą bliskie stosunki towarzyskie z gen. Śmigłym - Rydzem.

Hajnówka---polskie Klondyke

(Korespondencja własna „Kurjera Zachodniego")

Hajnówka, we wrześniu.

U wjazdu do prastarej puszczy Białowieskiej, stanowiącej największy obszar leśny w Europie środkowej, wyrasta na oczach, rozwija się i rozprzestrzenia Hajnówka, polskie Klondyke, centrum przemysłu drzewnego.

Z małej kilkaset osób liczącej osady urosło szybko 16-tysięczne miasteczko, żyjące w gorączce, wśród gwizdu parowozów leśnych, ryku syren fabrycznych i pracy pił tartacznych. W Hajnówce znajdują się olbrzymie państwowe zakłady drzewne, stacja końcowa kolejek puszczańskich, główne warsztaty i zarząd tych kolei, punkt przeładunkowy eksportowanego drzewa, zakłady suchej destylacji drzewa, wielka terpentyniarnia i państwowa szkoła przemysłu drzewnego, posiadająca nowocześnie urządzone warsztaty szkolne.

Nad Hajnówką przez okrągły rok unosi się zapach żywicy i terpentyny. Z jednej strony kolejki leśne zwożą z puszczy okazałe dłużyny, z drugiej zaś zdążają już do Gdyni naładowane tarcicą wagony, na której zdala widnieją pieczęcie lasów państwowych, symbol ofenzywy polskiego eksportu. Obok drzewa jadą do Gdyni, a stamtąd w świat dalej produkty uzyskane z drzewa na drodze chemicznej — węgiel drzewny, smoła, terpentyna, kwas octowy, alkohol metylowy i aceton. W produktach tych wywozimy także i pracę naszego robotnika.

Nic dziwnego, że do Hajnówki ściągnęły rzesze robotników, stwarzając osiedle przybyszów, wśród których ludność miejscowa jest niewiele znaczącą mniejszością. Wśród przybyszów spotkać można przedstawicieli rozmaitych narodowości, wyznań i sekt: rosyjskiego emigranta, Finna, Estończyka, Szweda, Tatara, baptystę i bezwyznaniowca.

Kierowanie kilkunastotysięczną, niezżytą masą ludzką, złożoną w większości z elementów trudnych do opanowania wymaga rzecz prosta wiele doświadczenia i taktu. By dać robotnikowi odpowiednie warunki kulturalne i zmienić jego etyczne oblicze, trzeba wiele pracy. Z całym uznaniem odnieść się należy do sukcesów gospodarki hajnowskiej i dyrekcji L. P. w Białowieży przy normowaniu życia robotniczego. Kolonie czystych domków robotniczych, wspaniały gmach rodziny leśnika, mieszczący świetlicę dla robotników tartacznych i leśnych, przedszkola, żłobki, kilka imponujących budowli, tam gdzie przed rokiem czy dwoma stały nędzne chatki, to wyczyn, którym można się chlubić.

Reasumując, życie hajnowskie rozwija się intensywnie, budując nowe wartości gospodarcze i społeczne.

Inż. J. Byszewski.

Komunikacja lotnicza

W I PÓŁROCZU R.B.

Statystyka eksploatacyjna polskiej komunikacji lotniczej za I półrocze rb. wykazuje wzrost frekwencji na liniach powietrznych, jak również znaczny wzrost przewozów towarowych i pocztowych.

W okresie 6 miesięcy rb. polskie samoloty komunikacyjne przewiozły — 16.621 pasażerów, tj. blisko dwa razy więcej niż w tym samym okresie roku ubiegłego, w którym liczba pasażerów wyniosła 8.117 osób. Również niemal w dwójnasób wzrosła ilość przewiezionego bagażu — z 69.884 kg. w I półroczu r. ub. do 125.233 kg. w roku bieżącym. Przewóz towarów wyrażał się liczbą 139.122 kg. wobec 99.583 kg. w roku ubiegłym, przewóz poczty 15.593 kg. (9.285 kg.), przewóz gazet —32.780 kg. (15.306 kg. w I półroczu roku ub.

Największą frekwencją cieszyła się linia Warszawa — Kraków, na której odbyło podróż w roku bieżącym 1.190 osób; przypisać to należy dużemu ruchowi turystycznemu z Warszawy do Krakowa i przez Kraków do Zakopanego, Krynicy itd., jak również stworzenie dogodnych połączeń kombinowanych lotniczo - kolejowych.

Największy ruch towarowy przypada na linię Warszawa — Lwów, (przeszło 21 tonn), największy ruch pocztowy na linie Poznań — Warszawa (około 155 tys. listów, przeważnie z Niemiec, Anglii, Francji itd. do Warszawy). Największy przewóz gazet zanotowano na linii Warszawa — Katowice (ponad 14 tonn.)

Budowa ulepszonych nawierzchni

postępuje naprzód

Budowę ulepszonych nawierzchni w Polsce rozpoczęto dopiero w r. 1925, początkowo w małych rozmiarach u nas w Zagłębiu Dąbrowskim, później od 1927 r. w województwie śląskim, gdzie ulepszono dotychczas około 30% całej sieci drogowej. W innych województwach wzmacnianie nawierzchni pod kątem widzenia ruchu mechanicznego rozpoczęto na większych odcinkach dopiero od roku 1930. Do r. 1935 zmodernizowano jednak tylko 962 km. dróg państwowych. Dopiero w roku 1935, gdy rozpoczęto realizację dwuletniego programu drogowego Ministerstwa komunikacji, wykonano w całym państwie na drogach państwowych 316 km. bruków kostkowych i klinkierowych, nawierzchni betonowych oraz nawierzchni asfaltowych różnych typów.

Bardziej intensywne prowadzenie robót drogowych w roku ubiegłym, szczególnie w zakresie modernizacji ważniejszych szlaków, stwarzało dla polskich automobilistów lepsze widoki na korzystanie z motoru; utrzymanie bowiem samochodu, kursującego po ulepszonych nawierzchniach jest o 20% do 30% tańsze niż po zwykłych drogach tłuczniowych.

Z dniem 1 kwietnia r.b. przystąpiono we wszystkich województwach do robót inwestycyjnych przy budowie ulepszonych nawierzchni nowych dróg i mostów. Najbardziej interesujące polskich automobilistów roboty przy budowie ulepszonych nawierzchni na głównych szlakach prowadzone są w województwach Kieleckiem, Krakowskim, Łódzkim i Warszawskim. Roboty te zostały rozpoczęte bądź z początkiem sezonu budowlanego i częściowo już wykończone, bądź prowadzone w miarę przyznanych kredytów i zawartych umów z przedsiębiorcami w miesiącach następnych na rozmaitych odcinkach dróg państwowych.

KRONIKA ZAGŁĘBIA

KALENDARZYK

16 Środa	Dziś Eufemji Jutro Franciszka Wschód słońca 5 m. 20. Zachód „ 17 m. 59.

Kina w Sosnowcu grają dziś

ZAGŁĘBIE: „General Sutter".
PALACE: „Załoga".

—xx—

Zniżki kolejowe

DO WARSZAWY

Skończył się już „tydzień Warszawy" i nie wszyscy zapewnie zdążyli przybyć do stolicy i zwiedzić głośną już w całej Polsce, wystawę przemysłu metalowego i elektrotechnicznego. Począwszy od dnia 19 bm. korzystać można będzie z nowych zniżek do stolicy; na zasadzie indywidualnych kart uczestnictwa Ligi popierania turystyki otrzymać będzie można zniżkę 75 proc. w drodze powrotnej lecz tylko przy przyjeździe na niedzielę tj. w dniach 20, 27 bm., 4 i 11 października br.

Na zasadzie grupowych kart uczestnictwa Ligi popierania turystyki dla wycieczek złożonych najmniej z 10 osób, uzyskać można tę samą zniżkę 75 proc. w drodze powrotnej (przez cały czas trwania Wystawy). Oba te rodzaje kart wydaje „Orbis", „Wagons Lits Cook" i „Ruch".

Dla wycieczek szkolnych istnieją specjalne zniżki, na podstawie grupowych kart uczestnictwa w wysokości 80 proc. w obie strony; karty do nabycia przez kuratorja szkolne.

Wszystkie te zniżki ważne będą do dnia 12 października br.

× OSOBISTE. W dniu 12 bm. w kościele Wniebowzięcia Najśw. Marii Panny w Krakowie, odbył się ślub p. Barbary z Rozpondków z p. Antonim Berżowskim.

× SZKOŁA MUZYCZNA W SOSNOWCU Dęblińska 11, tel. 1.49. Wpisy do klas fortepianu, skrzypiec, śpiewu solowego, rytmiki i plastyki — rozpoczęte. Klasa operowa. Zniżki kolejowe. — Sekretariat czynny od godz. 9—12 i 16—20. 5159

Teatr Miejski w Sosnowcu

Dziś dnia 16 bm. teatr miejski z Sosnowca gra na Saturnie doskonałą komedję T. Rittnera pt. „GŁUPI JAKUB". Początek przedstawienia o godz. 20.

Jutro dnia 17 bm. o godz. 20.30 ciesząca się wielkim powodzeniem świetna komedia Tad. Rittnera pt. „GŁUPI JAKUB". Bilety od 25 groszy.

—oOo—

Dyplom od Czeladzi

DLA P. PREMIERA

Rada miejska w Czeladzi, jak w swoim czasie donieśliśmy, uchwaliła na ostatnim swym posiedzeniu nadać obecnemu premierowi gen. Sławoj Składkowskiemu tytuł honorowego obywatela miasta.

Miasto ofiaruje gen. Sławoj Składkowskiemu odpowiedni dyplom który nabyty zostanie w Krakowie.

W związku z tym wydelegowano do Krakowa dwuch przedstawicieli miasta, a mianowicie wiceburmistrza Sadowskiego i radnego Zielińskiego, celem zamówienia dyplomu.

Sprawa zamówienia dyplomu w Krakowie i wydelegowania w charakterze ekspertów dwuch wyżej wymienionych panów jest różnie komentowana w Czeladzi.

Obecnie aktualną stała się kwestia wysłania odpowiedniej delegacji do Warszawy celem wręczenie dyplomu.

× ECHA WYBORÓW BURMISTRZA W CZELADZI. Jak w swoim czasie donosiliśmy, po wyborach burmistrza Czeladzi dwaj członkowie prezydium posiedzenia wyborczego pp. Kucewicz i Walo zakwestionowali wybór burmistrza Brudnickiego. Mianowicie w przesłanym do władz nadzorczych protokule zaznaczyli oni, że na dwuch kartkach nie można było dokładnie odczytać nazwiska kandydata. W związku z tym, jak się dowiadujemy, do Czeladzi ma przybyć delegat województwa Kieleckiego insp. Serednicki, który przeprowadzi w tej sprawie dochodzenie.

× NIESZCZĘŚLIWY WYPADEK. W podziemiach kopalni Saturn uległ onegdaj nieszczęśliwemu wypadkowi robotnik Bartoś z Czeladzi, doznając potłuczenia klatki piersiowej. Ofiarę wypadku przewieziono do szpitala.

Ostrzeżenie rodziców

PRZED OSZUSTEM

Ostatnio odwiedza domy rodziców, mających dzieci w kl. VI szkół powszechnych na terenie Zagłębia Dąbrowskiego młody osobnik, który, powołując się na zlecenia kierowników względnie dyrektorów szkół, ofiarowuje się udzielać dzieciom pomocy w nauce. Podczas odwiedzin osobnik **straszy rodziców, że dziecko źle się uczy** i nie będzie mogło zdać w przyszłości do gimnazjum.

Jak nas informują z wiarygodnego źródła, osobnikiem owym jest niejaki K. Nowak syn rolnika z Żelisławic, b. seminarzysta i uczeń jednego z gimnazjów, którego nie ukończył.

Nowak jest zwykłym oszustem i żaden z kierowników szkół nie jest z nim w kontakcie. To też w razie odwiedzin jego, należy zawiadomić o tem niezwłocznie policję.

—oOo—

Ostrzeżenie władz

PRZED MIĘDZYNARODOWYM ZŁODZIEJEM

Służba śledcza otrzymała radiogram z Pragi Czeskiej od miejscowej policji ostrzegającej przed niezwykle wyrafinowanym oszustem międzynarodowym występującym pod nazwiskiem Edwarda Stibena, obywatela angielskiego.

Stiben grasował ostatnio w Czechosłowacji, jako niezwykła zręczny sztuk mistrz. Wykorzystywał on swą umiejętność żonglowania i pod pozorem zamiany banknotów funtowych, wyłudzał u kasjerów bankowych większe kwoty.

W ten sposób w praskim Eskontobank Stiben wyłudził 50.000 koron.

Wobec możliwości ucieczki Stibena do Polski po zniknięciu jego z terenu Czechosłowacji w niewiadomym kierunku, ostrzeżono przed oszustem żonglerem nasze banki.

—oOo—

Kurs sanitarny

DLA SIÓSTR POGOTOWIA

Zarząd oddziału Polskiego Czerwonego Krzyża w Sosnowcu podaje do wiadomości zainteresowanym, iż od 1 października rb. rozpocznie się kurs dla sióstr pogotowia sanitarnego.

Kurs ma na celu wyszkolenie grupy kobiet przewidzianych na stanowiska pomocnicze pielęgniarskie w razie nagłych potrzeb krajowych np. klęsk żywiołowych, epidemii lub dla zapotrzebowań wojskowości. Kurs taki składać się będzie z części teoretycznej (wykłady), która trwać będzie 6 tygodni i praktycznej, która trwać będzie 8 tygodni. Opłata za powyższy kurs wynosi zł. 20 dla sióstr pogotowia sanitarnego i zł. 35 dla sióstr wolontariuszek. Kandydatki na powyższy kurs winny złożyć do dnia 15 września rb. na adres zarządu oddziału PCK w Sosnowcu, ul. 3 Maja 16 (dworzec kolejowy, I piętro) podanie o przyjęcie na kurs z dokładnym podaniem swego adresu.

Do podania należy dołączyć następujące dokumenty: a) świadectwo ukończenia conajmniej całkowitej szkoły powszechnej. Pierwszeństwo mają kandydatki ze świadectwem ukończenia 6 klas szkoły średniej lub z maturą, jak również kandydatki z cenzusem powyższym, posiadające prócz ukończenia kurs przysposobienia wojskowego; b) dowód obywatelstwa polskiego; c) referencje dwóch wiarogodnych osób; d) dwie fotografie podpisane przez kandydatkę, formatu jak do dowodów osobistych; f) świadectwo lekarskie, że stan zdrowia kandydatki pozwala jej na pełnienie obowiązków siostry-pielęgniarki, że nie posiada ona wad fizycznych i że ani ona sama, ani jej otoczenie nie jest dotknięte żadną chorobą zaraźliwą; g) świadectwo moralności; h) metryka urodzenia lub wyciąg z ksiąg ludności.

Wiek kandydatki na kurs pogotowia sanitarnego nie może być niższy od lat 18 i nie może przekraczać lat 40.

Zapisujcie się na członków K.P.H.

JACY NOWI ŚWIADKOWIE

wystąpią w procesie Pawła Grzeszolskiego

Sprawa Pawła Grzeszolskiego, skazanego — jak wiadomo — na karę śmierci, z zamianą na dożywotnie więzienie za otrucie dzieci, nie przestaje nadal interesować opinji publicznej.

Jeszcze nie przebrzmiały echa tej niezwykłej, niespotykanej w dziejach Zagłębia tragedji rodzinnej, kiedy prasa zaczęła szeroko rozpisywać się o rewelacyjnej skardze apelacyjnej obrońcy „truciciela Zagłębia", adw. Helmolda Ostrowskiego.

W obszernej swej skardze obrońca Grzeszolskiego zgłosił szereg wniosków, domagając się m. in.:

1) przeprowadzenia rozprawy apelacyjnej na sesji wyjazdowej w Sosnowcu;

2) wezwanie na rozprawę biegłych w osobach: prof. dra Wiktora Grzywo-Dąbrowskiego z Warszawy, prof. dra Leona Wachholza z Krakowa i dra L. Bermana, b. asystenta Instytutu Wirchowa w Berlinie, oraz

3) ponownego wezwania wszystkich przesłuchanych już przez sąd świadków.

Jak się dowiadujemy, Sąd apelacyjny w Warszawie na jawnym posiedzeniu rozpatrywał już wszystkie wnioski, zgłoszone przez obronę w skardze apelacyjnej. Oto treść decyzji, jaka zapadła w tej sprawie:

Większą część wniosków sąd postanowił odrzucić, a przede wszystkim wniosek o przeprowadzenie rozprawy apelacyjnej na sesji wyjazdowej w Sosnowcu.

Odrzucony został również wniosek o ponowne przesłuchanie świadków m. in. Pelagji Staciwińskiej-Grzeszolskiej.

Sąd postanowił jedynie przesłuchać kilku nowych świadków, podanych przez adw. H. Ostrowskiego. Są to: **Mieczysław Kociński, Zofja Zawadzka** i **Abram Szpigiel**, wszyscy z Sosnowca.

Świadek Kociński — jak podał obrońca Grzeszolskiego — ma stwierdzić, iż od 1931 roku do lutego 1933 roku udzielał Pelagji Staciwińskiej codziennie lekcyj języka francuskiego. Wychodząc od niej codziennie po godz. 9 wiecz. nigdy nie spotkał tam Grzeszolskiego.

Ma on zeznać dalej, że po śmierci Jerzego Grzeszolskiego (a po napadzie Kuczalskiej na mieszkanie Staciwińskiej) Staciwińska chciała opuścić Sosnowiec, w czym jej świadek pomagał, pisząc w jej imieniu oferty do różnych biur z prośbą o posadę.

Poza tym św. Kociński wie, że Staciwińska narzucała Grzeszolskiemu małżeństwo i będzie mógł wyjaśnić sądowi dlaczego utrzymywała ona w tajemnicy swe małżeństwo.

Drugi świadek, **Zawadzka**, ma zeznać zupełnie co innego. Mieszkając przez 10 lat w domu Bugajów interesowała się nie tylko osobą Grzeszolskiego, ale i Kuczalskiej.

Obserwując zachowanie się Kuczalskiej świadek może zeznać, że robiła ona intrygi pomiędzy dziećmi Grzeszolskiego a służącą jego, Cabajówną, gdyż liczyła, że jedynie w ten sposób pozbędzie się Cabajówny i sama zajmie jej miejsce.

Następnie widziała ona jak Kuczalska, dowiedziawszy się o ślubie Grzeszolskiego ze Staciwińską „latała po podwórku, jak wariatka, rwała sobie włosy i rzucała się na ziemię" oraz dużo może powiedzieć o wzajemnej nienawiści Kuczalskiej i Anny Grzeszolskiej.

Świadek **Abram Szpigiel**, który znał bardzo dobrze stosunki panujące w domu Grzeszolskiego, będzie mógł potwierdzić jedynie zeznania św. Zawadzkiej, dotyczące „ojcowskiego i wrogiego stosunku między Anną Grzeszolską i Genowefą Kuczalską".

Tyle mają zeznać świadkowie podani przez obronę.

Następnie Sąd apelacyjny postanowił wezwać na rozprawę w charakterze biegłych: prof. Uniw. J. Piłsudskiego w Warszawie **dra Modrakowskiego** lub jego docenta **dra Emila Leyke**, którzy mają się jeszcze przed rozprawą zapoznać dokładnie z aktami sprawy.

Poza tym sąd postanowił zażądać akt sprawy Łacnego z Mysłowic, probówek z jodkiem talu, wycinków mózgu zmarłych dzieci Grzeszolskiego: Lucyny i Jerzego, ich pamiętników, pamiętników zmarłej Anny Grzeszolskiej oraz listów Grzeszolskiego, pisanych do żony i dzieci z czasów, kiedy to jeszcze przebywali oni na letnisku.

Należy się tu małe wyjaśnienie. Łacno był, jak wiadomo, oskarżony o wytrucie talem rodziny Niczów z Mysłowic. Został on jednak uniewinniony z braku dowodów. Powoływał się na to obrońca Grzeszolskiego adw. H. Ostrowski, prosząc Sąd okręgowy w Sosnowcu o zażądanie akt tej sprawy. Wniosek jego został jednakże odrzucony.

Ostatni zatem akt tego ponurego dramatu rodzinnego rozegra się nie przed Sądem okręgowym w Sosnowcu, lecz w Warszawie, dokąd też na polecenie Sądu apelacyjnego ma być sprowadzony z więzienia piotrkowskiego Grzeszolski jeszcze w b. tygodniu.

Rozprawa przeciwko „trucicielowi Zagłębia" odbędzie się już wkrótce, być może za miesiąc, dwa. (o).

Robotnicy wyłączeni

od obowiązku ubezpieczenia

Jak wyjaśnia Zakład Ubezpieczeń społecznych, następujące kategorie robotników nie podlegają wogóle ubezpieczeniom społecznym:

1) etatowi funkcjonariusze państwowi podlegający ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych, wojskowych; 2) prowizoryczni funkcjonariusze wojskowi, którzy podlegają ubezpieczeniu w państwowym Zakładzie emerytalnym; 3) pracownicy przedsiębiorstwa polskie koleje państwowe, objęci przepisami rozporządzenia Rady ministrów o zaopatrzeniu emerytalnym i odszkodowaniu za nieszczęśliwe wypadki polskich kolei państwowych; 4) osoby, pozostające w czynnej służbie państwowej; 5) cudzoziemcy, zatrudnieni w przedstawicielstwach dyplomatycznych i konsularnych państw obcych oraz w komisjach międzynarodowych; 6) duchowni, członkowie zakonów oraz osoby, należące do zgromadzeń i stowarzyszeń religijnych, o ile spełniają swe funkcje bez wynagrodzenia, ewentualnie jedynie za utrzymanie; 7) osoby zatrudnione w gospodarstwach domowych, których zatrudnienie u poszczególnych pracodawców jest krótkotrwałe (jeżeli u tego samego pracodawcy nie trwa dłużej niż dwa tygodnie); 8) dzieci, wnuki, rodzeństwo, rodzice i dziadkowie pracodawcy, zatrudnieni w rzemiośle, jeżeli pozostają z pracodawcą we wspólnym gospodarstwie domowym.

Likwidacja zatargu

w zakładach Babcock-Zieleniewski

Wczoraj odbyła się w Inspektoracie pracy w Sosnowcu konferencja w sprawie likwidacji zatargu w fabryce Babcock-Zieleniewskiego w Sosnowcu.

Konferencji, w której wzięli udział przedstawiciele dyrekcji fabryki oraz przedstawiciele związków robotniczych przewodniczył inż. Wesołowski.

W wyniku obrad, zatarg został zlikwidowany, przy czym postulaty wysunięte przez robotników zostały uwzględnione.

Uregulowano więc sporną sprawę płac dniówkowych oraz wynagrodzenia dla terminatorów w ten sposób, że otrzymywać oni będą 10 groszy na godzinę zamiast dotychczasowych pięciu, przy czym co pół roku stawka będzie zwiększana o dalsze 5 groszy. Okres pracy terminatorskiej trwa 4 lata.

Ustalono również kontyngent węgla dla robotników, przy czym żonaci otrzymywać będą 5 korcy miesięcznie, kawalerowie zaś 2 i pół korca.

Niemiła przygoda

radnego Montaga w Będzinie

Będzin ma swoją sensację, której bohaterem jest **radny Montag**, znany z zamiłowania do częstego zabierania głosu podczas obrad Rady miejskiej. Nazwisko p. Montaga wymieniane było również niedawno w związku z ujawnieniem niedokładności w bezprocentowej kasie pożyczkowej żydowskiej w Będzinie.

Radny Montag, korzystając z ładnej ostatnio pogody wybrał się na spacer na nowy skwer przy ulicy Sączewskiego nawprost starostwa. Spacerując po skwerze, p. Montag wszedł na ścieżkę, która nie jest przeznaczona jeszcze dla użytku spacerowiczów. Widząc to dozorca skweru zwrócił p. Montagowi uwagę.

R. Montag, uważając widocznie, że z tytułu piastowanego mandatu radzieckiego, wolno mu nie respektować zarządzeń miejskich, które, jego zdaniem, winni przestrzegać tylko zwykli śmiertelnicy, puścił mimo uszu uwagę dozorcy. Idąc dalej p. Montag wszedł na trawnik. Gdy dozorca zwrócił mu uwagę, p. radny, który w pierwszym rzędzie powinien dbać o dobro publiczne, zaczął wymyślać dozorcy, spełniającemu swój obowiązek.

Postępowanie radnego Montaga wyprowadziło wreszcie dozorcę z równowagi, wobec czego zareagował czynnie, dając p. Montagowi bolesną nauczkę, jak należy szanować dobro publiczne.

Podobno p. Montag złożył na dozorcę skargę.

Falsyfikat pięćdziesięciozłotowy

wykonany ręcznie

Przed kilku dniami, jak o tem donosiliśmy, policja sosnowiecka wpadła na trop fałszerzy banknotów 50-złotowych.

Aresztowano jednego z członków bandy **Franciszka Szymaszka** (Smolna 6), który spełniał rolę kolportera. Jest to znany na terenie Sosnowca przestępca, który nie gardzi żadną „pracą".

Okradł już kilka sklepów, ma na swym sumieniu włamanie a szereg poważnych planów pokrzyżowała mu policja.

Falsyfikat, jaki usiłował puścić w obieg Szymaszek po bliższem badaniu jest dość łatwy do rozpoznania.

Linie nie są zbyt precyzyjne, co wywołuje przypuszczenie, że jeden z fałszerzy musi być prawdziwym artystą i że banknot wykonywał ręcznie.

Wypadek podobny miał już miejsce w Sosnowcu, a „bohaterem" afery był wtedy młody i inteligentny chłopak.

Malował on w domu pieniądze, a siostra jego uczennica puszczała je w obieg. Przy drugiej próbie jednak „wpadł" i skazany został na rok więzienia.

Czy Szymaszek nie wzorował się na swym koledze, wyjaśni śledztwo.

Aresztowania

W SOSNOWCU

Jak już donosiliśmy policja przeprowadziła podczas jednej z ostatnich nocy szereg rewizyj w Sosnowcu oraz zatrzymała około 20 osób.

Jak się dowiadujemy, rewizyj i aresztowań dokonano w związku z eksplozją materiału wybuchowego w przedsionku kina „Palace".

Większość z zatrzymanych, po przesłuchaniu zwolniono, kilka zaś osób przekazano w dniu wczorajszym do dyspozycji sędziego śledczego.

—oOo—

× **WŁAMANIE DO SPÓŁDZIELNI.** Onegdajszej nocy dokonano włamania do spółdzielni „Robotnik" na Pekinie koło Kazimierza. Złodzieje wyłamali drzwi i dostali się do sklepu, skąd zabrali znaczną ilość towaru nieustalonej narazie wartości. Włamanie spostrzeżono dopiero rano. O bezczelności włamywaczy świadczy fakt, że urządzili oni sobie w sklepie libację, zakrapianą alkoholem. Zawiadomiona o włamaniu policja wszczęła dochodzenie.

PROGRAM RADIOWY

„U STÓP FUDŻI-JAMA"

Rozgłośnia lwowska przygotowała dla radiosłuchaczy oryginalną audycję. Będą to „Migawki muzyczne" pt. „U stóp Fudżi-Jama", w opracowaniu młodego Japończyka, przydzielonego do studium dyplomatycznego w Polsce, p. Itaru Maruo i przez speakerkę rozgłośni lwowskiej p. Celinę Nahlik. Przed słuchaczami przesunie się szereg barwnych obrazków z Japonii, ilustrowanych oryginalną japońską muzyką.

SOLIŚCI PRZED MIKROFONEM

Radiosłuchacze będą mieli okazję usłyszenia kilku znanych artystów w środę dnia 16 bm.: o godz. 17 wystąpi w ramach koncertu, zorganizowanego na wystawie radiowej doskonały śpiewak polski, występujący obecnie na scenach zagranicznych Mieczysław Salecki. Poza tym grać będzie mała orkiestra Polskiego Radia. O godz. 19.10 drobne utwory skrzypcowe wykona skrzypek A. Szafranek. Wieczorem o godz. 21 jako odtwórca „Wieczoru chopinowskiego" da się słyszeć pianista Józef Śmidowicz. Bezpośrednio po tym koncercie o godz. 21.30 Janina Hupertowa wykona arie i pieśni przy akompanjamencie prof. Urstejna.

„TOALETA PORANNA NAPOLEONA"

Dookoła postaci Napoleona krąży mnóstwo anegdot, biografowie „boga wojny" coraz to nowe szczegóły wydobywają na jaw. I to nie tylko sprawy związane z jego wielkimi czynami, które decydowały o losie narodów, ale nawet drobne sprawy codziennego, prywatnego życia. W dziale programów radiowych pt. „Anegdoty z życia wielkich ludzi" nadany zostanie dnia 16 bm. o godz. 18 felieton Wandy Trzaska-Durskiej pt. „Toaleta poranna Napoleona".

ŚRODA 16 WRZEŚNIA 1936 R.

6.00 Pieśń poranna. 6.03 „Od rana na wesoło" (płyty). 6.38 Gimnastyka. 6.50 Muzyka (płyty). 7.40 Muzyka (płyty). 8.00 Audycja dla szkół. 11.30 Audycja dla szkół: a) „Co mówiono na podwórku o ziemniaku i ogórku" — pogadanka dla dzieci młodszych; b) Muzyka (płyty). 11.57 Sygnał czasu, hejnał. 12.03 Chwilka społeczna. 12.10 Wiadomości bieżące. 12.23 W barwnym świecie muzyki Debussy'ego (płyty). 13.10 Chwilka gospodarstwa domowego. 13.15 Koncert życzeń. 15.30 „Oblicze miast województwa śląskiego: Położenie, rozwój i związki miast z sąsiedztwem". 15.45 „Niezwykła przygoda Jędrka i Felka" — słuchowisko Benedykta Hertza dla dzieci. 16.15 Trio salonowe Polskiego Radia. 17.00 Koncert w wyk. Małej ork. P. R. pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego z udziałem Mieczysława Saleckiego — śpiew. 18.00 „Toaleta poranna Napoleona" — felieton. 18.10 „Jak się Furgoł z Pan Boczkiem roboty wadził" — opowiadanie. 18.25 Tańce (płyty). 18.45 Koncert reklamowy. 19.00 Pogadanka aktualna. 19.10 Utwory skrzypcowe w wyk. Antoniego Szafranka. 19.30 Utwory wokalne Franciszka Schuberta w wyk. chóru solistów przy Konserwatorium PTM pod dyr. Jerzego Kołaczkowskiego. 20.00 „ZAGŁĘBIE DĄBROWSKIE MA GŁOS..." 20.30 „Z wędrówek po prowincji". 20.55 Pogadanka aktualna. 21.00 Koncert Chopinowski w wyk. Józefa Śmidowicza. 21.30 Arie i pieśni w wyk. Janiny Hupertowej—mezzosopran. 22.00 Wiadomości sportowe. 22.15 „U stóp Fudżi-jamy" — migawki muzyczne w opracow. Celiny Nahlik i Itaru Maruo.

Zbierając kasztany
PONIOSŁA ŚMIERĆ

Jak donieśliśmy wczoraj, w ub. poniedziałek na szosie Klimontów — kopalnia Juliusz wpadła pod przejeżdżający autobus kilkuletnia dziewczynka Janina Tide, doznając poważnych obrażeń. Dziewczynkę przewieziono do szpitala na Pekinie.

Jak się okazuje, dziewczynka wraz z innymi dziećmi biegała po szosie, zbierając spadające z przydrożnych drzew kasztany.

Autobus, pod który wpadła nieszczęśliwa dziewczynka, prowadził szofer Jurek Edward z Sosnowca.

—o0o—

× **WINOGRONA POTANIAŁY.** Wobec sprowadzenia większych transportów winogron greckich, jak i nadejścia pierwszych winogron z Bułgarii i Rumunii, nastąpił znaczny spadek cen na rynku owoców południowych. Cena winogron spadła do 1 zł. 10 gr. — 1 zł. 30 gr. za kg.

SPORT

Z MECZU POLSKA — NIEMCY
Obrońca Szczepaniak w pojedynku z napastnikiem niemieckim.

—xx—

Mecze ligowe
O WEJŚCIE DO LIGI

Po kilkutygodniowej przerwie wznowione zostaną w niedzielę mecze ligowe.

Rozegrane zostaną następujące spotkania:

ŁKS. — Wisła w Łodzi.
Warta — Śląsk w Poznaniu.
Garbarnia — Pogoń w Krakowie.
Warszawianka — Legia w Warszawie.
Ruch — Dąb w Wielkich Hajdukach.

O wejście do Ligi grają w niedzielę:
Śmigły — Cracovia w Wilnie
AKS. — Brygada w Chorzowie.

Zwycięstwo polskiego wioślarza w Paryżu.

Przy znacznym zaintersowaniu publiczności odbyły się w niedzielę wielkie międzynarodowe regaty wioślarskie w Paryżu, organizowane na trasie Courbvoie-Asnieres przez Rowing Club de Paris. Głównym punktem programu był bieg jedynek o mistrzostwo Sekwany, który odbył się po raz 68 z rzędu. Na starcie stanęli obok skifistów francuskich dwaj zawodnicy zagraniczni a mianowicie Willy Füth z Rüsselheim i **Jerzy Kepel z AZS Wilno.**

Po starcie na czoło wysunął się Niemiec i prowadził do 500 m. przed metą potem przesterował się, co pozwoliło wyjść na czoło Keplowi. Mimo usiłowań Niemca Kepel utrzymał się na czele do końca i bieg wygrał. Füth przybył na drugiem miejscu, trzecim był Francuz Rene Boisel.

Sukces Kepla ma duże znaczenie, gdyż wyścig o mistrzostwo Sekwany posiada bogatą tradycję a na pucharze który stale przechowywa Rowing Club de Paris, wyryte są nazwiska wielu słynnych skifistów Europy. W r. ub. zdobył puchar ten Szwajcar Studach, który w tym roku nie startował.

Rokrocznie ofiarowuje nagrodę dla zwycięzcy Prezydent Republiki francuskiej w postaci pięknej wazy sewrskiej. Wazę tę w r. bież. zdobył więc Kepel. Podkreślić przytem należy, że Kepel wyjechał do Paryża z inicjatywy klubu i startował na łodzi pożyczonej na miejscu.

Komunikat Zarządu Podokręgu piłki ręcznej

Na dzień dzisiejszy zwołuję posiedzenie zarządu podokręgu piłki ręcznej na stadionie WF. i PW. w Sosnowcu o godz. 19.

Ze względu na ważność spraw upraszam o punktualne i bezwzględne przybycie wszystkich członków.

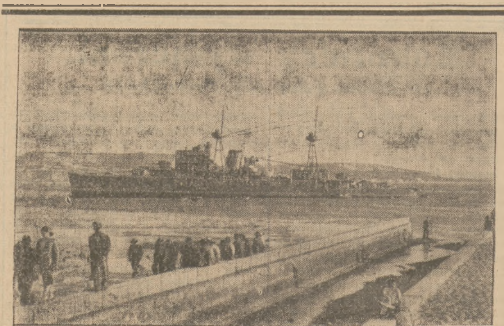
Sekretarz Podokręgu
Parzniewski.

Ruch zaproszony do Francji

Na nadzwyczajnym zjeździe Polskiego Zw. Piłki Nożnej we Francji postanowiono zaprosić mistrza piłkarskiego Polski „Ruch" na mecz z reprezentacją piłkarską polskich klubów we Francji.

KS. Śmigły — RKS. Czarni 5:3

Zawody towarzyskie KS. „Śmigły — RKS. „Czarni" (rezerwa) w dniu 13 bm. wygrał KS. „Śmigły" w stosunku 5:3 (0:0) a nie „Czarni" jak mylnie wydrukowano,

REWOLTA W PORTUGALII
W związku z rozruchami komunistycznymi w Lizbonie krążownik „Alfons Albuquerque" odbył wyprawę karną.

ŻYCIE GOSPODARCZE

Papiery procentowe na opłatę podatków

Ministerstwo skarbu wydało instrukcję, w których wyjaśnia. że **obligacje 6 proc. Pożyczki Narodowej** mogą być **przyjmowane na spłatę zaległości, podlegających odroczeniu do 31 marca** 1938 r., w podatkach **gruntowym, przemysłowym, obrotowym, dochodowym, wojskowym, od nieruchomości i od lokali.**

Niezależnie od tego Pożyczka Narodowa, według wartości nominalnej, może być przejmowana **na spłatę podatku spadkowego i od darowizn** od osób na których imię obligacje są wystawione.

Jeśli idzie **o 4 proc. pożyczkę konsolidacyjną**, to może ona być przyjmowana od każdego posiadacza na pokrycie należności podatku spadkowego i od darowizn do kwoty 25.000 zł.

Przy tej sposobności Ministerstwo skarbu wyjaśnia. że **5 proc. państwowa renta ziemska** według nominalnej wartości może być przyjmowana od każdego posiadacza na spłatę zaległości podatku dochodowego. majątkowego, gruntowego, przemysłowego. od nieruchmości, wojskowego. spadkowego i od darowizn i z przed 1 stycznia 1935 roku. **zaś w niektórych przypadkach także na opłatę zaległości późniejszych** podatków oraz daniny majątkowej.

Skrypty dłużne skarbu państw mogą być użyte na pokrycie zaległości podatków: gruntowego, dochodowego. spadkowego i od darowizn przed 1 października 1931 r., ale tylko od osób. które otrzymały skrypty tytułem wynagrodzenia za grunty wywłaszczone.

Wreszcie **4 i pół proc. listy zastawne Państwowego Banku Rolnego serii I** są przyjmowane od wszystkich ich posiadaczy według nominalnej wartości na pokrycie zaległości podatków: gruntowego. dochodowego. majątkowego. spadkowego z przed 1 stycznia 1933. Przyjmowane są także na pokrycie zaległości późniejszych, ale tylko do wysokości ich połowy i to od posiadaczy. którzy te listy otrzymali jako wynagrodzenie za grunty rozparcelowane.

Nasz bilans handlowy w sierpniu

Bilans handlu zagranicznego w sierpniu r.b. przyniósł po raz pierwszy od kilku lat saldo ujemne w wysokości 1.621 tys. zł. Ujemne saldo w sierpniu r.b. powstało wskutek znacznego zwiększenia się przywozu do Polski, któremu nie może dorównać wzrost wywozu ze względu na ograniczenia importowe, bariery celne i utrudnienia dewizowe stosowane niemal we wszystkich państwach na świecie. Wzrost przywozu przypada głównie na surowce włókiennicze, skóry, tytoń, kauczuk oraz na ryż i śledzie. Również wzrósł przywóz nawozów sztucznych.

W sierpniu r.b. wywieziono z Polski 1.065.410 ton towarów o wartości 85.747 tys. zł., natomiast przywieziono do Polski 251.906 ton towarów za sumę 87.368 tys. zł. W porównaniu do lipca r.b. wartość wywozu wzrosła więc w sierpniu o 1.696 tys. zł., a wartość przywozu zwiększyła się o 4.914 tys. zł.

Kronika gospodarcza

WYTWÓRCZOŚĆ HUTNICTWA ŻELAZNEGO. Ogólna wytwórczość hutnictwa żelaznego w lipcu r.b. wykazała w porównaniu z lipcem r.ub. małą zniżkę, która tłumaczy się przede wszystkim mniejszą ilością dni roboczych. Natomiast wytwórczość hutnictwa żelaznego w sierpniu r.b. w porównaniu z sierpniem r. ub. silnie wzrosła — z wyjątkiem jedynie rur. Produkcja surówki w lipcu r.b. wynosiła 55 tys. ton, w sierpniu r.b. — 52,3 tys. ton, a w sierpniu r. ub. — 30,3 tys. ton, a więc w stosunku do lipca r.b. spadła o 5 proc., a w stosunku do sierpnia r. ub. wzrosła o 73,3 proc. Produkcja stali w lipcu r. b. wynosiła 114,1 tys. ton, w sierpniu r.b. — 102,1 tys. ton, a w sierpniu r. ub. 85 tys. ton, a więc produkcja stali w sierpniu r.b. w porównaniu do lipca rb. spadła o 10,5 proc., a w porównaniu do sierpnia r. ub. wzrosła o 20 proc.

Produkcja wytworów walcownianych wynosiła w lipcu r.b. — 83,7 tys. ton, w sierpniu rb. 79,4 tys. ton, a w sierpniu r. ub. — 59,9 tys. ton; w stosunku do lipca r.b. zmniejszyła się o 5,1 proc., a w stosunku do sierpnia r. ub. wzrosła o 32,5 proc. Produkcja rur żelaznych i stalowych wynosiła w lipcu r.b. — 5,2 tys. ton, w sierpniu r.b. — 4,6 tys. ton, a w sierpniu r. ub. — 6,8 tys. ton, a więc w porównaniu do lipca r.b. spadła o 10,5 proc., a w porównaniu do sierpnia r. ub. zmniejszyła się o 31,7 proc.

OŻYWIENIE KONIUNKTURY W PRZEMYŚLE KIELECKO - RADOMSKIM. Na terenie okręgu kielecko - radomskiego zaznacza się w dalszym ciągu w różnych gałęziach przemysłu lekkie ożywienie, zwlaszcza w dziale maszyn i narzędzi rolniczych. Według danych towarzystwa przemysłowców ziemi radomskiej zamówienia w przemyśle metalowym były w ub. m. tak znaczne, że przekraczały niejednokrotnie możliwości produkcyjne poszczególnych zakładów. Cegielnie radomskie i kieleckie wyprzedały swoją dotychczasową produkcję, a ponieważ zapotrzebowanie na cegłę nie ustaje, należy się spodziewać, że produkcja będzie trwała do późnej jesieni. Wprzemyśle drzewnym, zwłaszcza w okręgu kieleckim, zaobserwowano polepszenie. Do wzrostu zatrudnienia przyczyniają się poza tym roboty finansowane przez Fundusz Pracy.

KRONIKA OLKUSZA

Polska hurtownia
W OLKUSZU

Sprawa odżydzenia handlu jest dzisiaj problemem niesłychanie trudnym, wymaga bardzo poważnego potraktowania i przemyślanej planowej akcji całego chrześcijańskiego kupiectwa.— Wszelkie dowody zainteresowania się tą akcją poczytać trzeba za objaw pomyślny i pożądany.

Tak też potraktować należy inicjatywę Zw. kupców chrześcijańskich w Olkuszu, który na zebraniu, odbytem w dniu 13 bm. na to zagadnienie zwrócił wiele uwagi.

W ożywionej i rzeczowej dyskusji, poświęconej omówieniu najważniejszych potrzeb miejscowego handlu, wyłoniła się konieczność założenia własnej hurtowni.

Wstyd naprawdę przyznać, że kupiectwo chrześciańskie naszego miasta w ciągu tylu już lat, mimo dużego stosunkowo uświadomienia i wyrobienia, nie zdobyło się na własną hurtownię, aby tą drogą wpływy żydowskie zmniejszyć do minimum.

Teraz nareszcie, dzięki zbiorowej woli polskich kupców i kilku obywatelsko nastawionych jednostek prywatnych, to szkodliwe zaniedbanie zostanie usunięte. Odbije się to niewątpliwie bardzo dodatnio na interesach chrześciańskiego handlu w Olkuszu.

Pięknej inicjatywie należy życzyć pełnego powodzenia.

Ke.

—o—

× **ZEBRANIE KOŁA OPIEKI RODZICIELSKIEJ.** W dniu 13 bm. w lokalu szkoły nr. 1 w Olkuszu odbyło się zebranie koła opieki rodzicielskiej. Zebranie, zagajone przez kierownika szkoły p. Noconia, zajmowało się żywo sprawą zaopatrywania ubogiej dziatwy szkolnej w potrzebne przybory naukowe. Na zakończenie wybrano zarząd w osobach: T. Błaszczyka, Żaka i p. Łaskawcowej. — Obecnych około 50 osób.

× **ZEBRANIE KUPCÓW CHRZEŚĆ. Związek kupców chrześciańskich w Olkuszu** odbył w dniu 13 bm. walne zebranie, pod przewodnictwem Fr. Czarneckiego z udziałem delegata wydziału powiatowego p. Petrykowskiego. W wyniku obrad zgromadzeni kupcy dali piękny dowód swojego obywatelskiego i patriotycznego nastawienia, opodatkowując się dobrowolnie na FON. w wysokości 5 proc. podatku obrotowego z 1935 r. Wyłoniono specjalny komitet zbiórkowy, w skład którego weszli jako prezydium: J. Szymonek, A. Okrajni, R. Rosiak i M. Kaczmarczyk. Poza tym omówiono sprawę założenia bezprocentowej kasy zapomogowej. Obecnych osób 50.

ŻONA CZY RADIO?

— Czuję się taki samotny w domu, że postanowiłem się ożenić.

— Zamiast się ożenić kup sobie lepiej odbiornik radiowy. Też dobrze robi na samotność, a można go zawsze zamknąć, gdy zadużo mówi.

Z CAŁEJ POLSKI

MASOWE UNIEWAŻNIENIE LIST WYBORCZYCH W ŁODZI

Główna Komisja Wyborcza w Łodzi zakwestjonowała ogółem 37 list, z tego 6 żydowskich i 3 niemieckie. Naj większą ilość, bo aż 7 zakwestjonowano Narodowo - Chrześcijańskiemu Frontowi Robotniczemu, następnie 6 ZZZ., 5 PPS, 4 Obozowi Narodowemu po 3 Frakcja Rewolucyjna oraz Zjednoczonemu Blokowi żydowskiemu, po 2 żydowskiemu Blokowi sjonistycznemu oraz Stronnictwu Młodo-Niemieckiemu Blokowi Sjonistycznemu oraz Blokowi Ludowemu, Niezależnemu Komitetowi Wyb. mieszkańców Widzewa, Niezależnemu Kom. Wyb. robotników fizycznych i pracowników umysłowych, Polskiemu Kom. Wyb. i Poalej Sjon prawicy.

REJON BEZPIECZEŃSTWA W OBRĘBIE GM. HELU

Wojewoda pomorski wydał rozporządzenie o ustanowieniu rajonu bezpieczeństwa w obrębie gminy Hel, powiatu Morskiego. Rozporządzenie to zakreśla obszar, w którym istnieje zakaz wznoszenia domów mieszkalnych, fabryk, warsztatów i zakładów przemysłowych, oraz budowli, przeznaczonych na stały bądź chwilowy pobyt ludzi.

Wszelka przebudowa budynków lub dróg prywatnych, może nastąpić w rejonie bezpieczeństwa tylko za zezwoleniem dowódcy floty na ręce dowódcy odcinka wybrzeża morskiego Hel, jako przewodniczącego komisji szacunkowej.

WOLNO IM NOSIĆ SWASTYKĘ?

Min. spraw wewnętrznych odmówiło prośbie niemieckiej organizacji działającej w byłej dzielnicy pruskiej „Deutsche Vereinigung" o zezwolenie noszenia mundurów i proporczyków przez jej członków. Zezwolono jedynie członkom stowarzyszenia na noszenie odznak przedstawiających stare niemieckie znaki runiczne. Prawdopodobnie owe znaki runiczne — to swastyka hitlerowska.

WSPÓLNICY CHASKIELEWICZA ARESZTOWANI

W związku z zabójstwem sierżanta Bujaka aresztowano dwu żydów, pod zarzutem współdziałania z zabójcą Chaskielewiczem. Jeden z aresztowanych, Izrael Jaworski, szewc z Kałuszyna, miał dostarczyć Chaskielewiczowi broni. Ponadto na dwa dni przed zabójstwem Chaskielewicz odbył podobno z Jaworskim dłuższą rozmowę, przy czym zachodzi podejrzenie, że w trakcie tej rozmowy, zostało uplanowane dokonane później zabójstwo. Drugi z aresztowanych był świadkiem zabójstwa i nie starał się napadniętemu Bujakowi przyjść z pomocą, tylko spokojnie przyglądał się scenie mordu.

ELEKTRYFIKACJA WOŁYNIA

W związku z projektami elektryfikacji Wołynia Min. przemysłu i handlu przewiduje udzielenie na ten cel w okresie czteroletnim kredytów w kwocie ponad 400.000 zł., które mają być użyte na budowę wielkiego ośrodka elektrycznego — okręgowej elektrowni oraz budowę linii wysokiego napięcia, łączących powiaty krzemieniecki, dubieński, zdołbunowski, łucki i kowelski, w końcu zakłady przemysłowe w Janowej Dolinie pow. kostopolskiego z projektowaną elektrownią. Ponieważ projekt elektryfikacji Wołynia podjęty głównie został w celu umożliwienia rozwoju przemysłu na Wołyniu, podstawą projektu jest znalezienie na Wołyniu taniej siły napędowej. Badania w tym celu są prowadzone w dwóch kierunkach, mianowicie wyzyskania do napędu siły wodnej, lub gdyby to okazało się niemożliwością, zużytkowanie miejscowych zapasów pokładów torfowych, względnie węgla brunatnego, jako źródła energji.

ZNIEWAŻENIE JEDNEGO Z „KADZICHŁOPÓW"

Niedawno ogłosił w „Kurierze Porannym" parę artykułów b. poseł Antoni Langer, secesjonista ze Stronnictwa Ludowego (jeden z organizatorów "Kadzichłopów"), zjadliwie krytykując Str. i czołowych działaczy. W związku z tymi artykułami doszło do zajścia w Warszawie. P. Langer został spoliczkowany przez sekretarza zarządu Stron. Ludowego (pow. warszawski), K. Marianowskiego i J. Gójskiego. O zajściu spisano protokuł w komisarjacie policji.

CHCĄ BOJKOTOWAĆ RADIO

W dzienniku „Ukrainski Wisty" (Nr 195) w art. „O stanowczą postawę" narzekają ukraińcy na to, że rozgłośnia lwowska zamało czasu przewiduje w swych programach na audycje w języku ukraińskim. Artykuł ten utrzymany w ostrym tonie kończy autor wezwaniem ukraińskich prelegentów radiowych do bojkotu polskiego radia.

WYBRYK CZŁONKÓW JUNGDEUTSCHE PARTEI.

Na cmentarzu w Rudzie, podczas pogrzebu członka Jung - Deutsche Partei śp. Karola Szali doszło do niesłychanego incydentu. Mianowicie w czasie spuszczania trumny do grobu padło ze strony zgromadzonych na cmentarzu wyzywające i niestosowne pod adresem księdza okrzyki w języku niemieckim. Gdy ksiądz zwrócił im uwagę za niestosowne zachowanie się, obrzucili go ponownie atakiem wyzwisk przy czym padły okrzyki: „Do grobu z nim" „zakopać go" itp. Ksiądz chcąc uniknąć dalszych ekscesów opuścił cmentarz.

LABIRYNTY PODZIEMNE W TCZEWIE.

W związku z rozbiórką starego budynku w Tczewie robotnicy odkryli na głębokości dwóch pięter pod piwnicami otwór, który prowadził do podziemnych korytarzy niezwykłej długości, rozgałęzionych pod całym miastem. Korytarze te ciągną się na głębokości 11 metrów.

PÓŁ MILIONA TOMÓW W BIBLJOTECE WARSZAWY.

1 lipca rb. Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy posiadała 418.308 tomów a na 1 sierpnia rb. 419.433. Poza tym Biblioteka Publiczna ma duże zapasy nieskatalogowanych jeszcze książek. W ten sposób księgozbiór biblioteki wynosi około pół miliona tomów.

11 OSÓB POKĄSANYCH PRZEZ WŚCIEKŁEGO PSA.

W folwarku Pniówek koło Zamościa zdarzył się wypadek pokąsania przez wściekłego psa 11 osób.

PŁONĄCY ALCAZAR

w którym od tygodni bronią się kadeci piechoty, przed wojskami rządowymi.

Pięćdziesięciolecie „Trylogii"

Wobec organizowania przez Polaków amerykańskich „miesiąca Sienkiewiczowskiego" dla uczczenia 20 rocznicy zgonu znakomitego pisarza, należy przypomnieć, iż w roku bieżącym przypada jeszcze druga rocznica, mająca ścisłą łączność z osobą Sienkiewicza. Oto w tym roku przypada pięćdziesięciolecie ukazania się „Potopu", a ponieważ „Ogniem i mieczem" wyszło 2 lata wcześniej to jest w r. 1884, a „Pan Wołodyjowski" w dwa lata po „Potopie" — więc biorąc cyfrę średnią można mówić w tym roku nie tylko o złotym jubileuszu „Potopu", ale wogóle całej „Trylogji".

Mimo różnych prób podważenia wartości tego dzieła, „Trylogia" w dalszym ciągu jest jedną z najwybitniejszych pozycyj piśmiennictwa polskiego, a w podtrzymaniu ducha narodowego w ciężkim okresie po powstaniu styczniowym odegrała niewątpliwie wielką rolę.

Z tych względów jubileusz „Trylogii" zasługuje na specjalne uczczenie. A czyż może być lepsze uczczenie pisarza nad dołożenie starań, by dzieła jego dotarły do jak najszerszych warstw społeczeństwa? To mieli na celu organizatorzy „miesiąca Sienkiewiczowskiego" wśród polonii amerykańskiej, to samo dążenie winno przyświecać wszelkim innym projektom obchodów jubileuszowych.

Propaganda polityczna

pod płaszczykiem nauki

Jedna z instytucyj społecznych w Białymstoku, która dla celów naukowych nabyła niemiecki atlas geograficzny „Meyers Hausatlas", wydany w Lipsku obecnie na łamach „Ilustrowanego Kuriera Codziennego" ostrzega przed tym wysoce tendencyjnym wydawnictwem.

Mapa nr. 13 „Ostpreussen" wykazuje Pomorze polskie jako „Westpreussen", choć atlas wydany został w r. 1935, a więc w szesnaście lat po traktacie wersalskim. Nadto wszystkie nazwy miejscowości podane zostały w brzmieniu niemieckim i jedynie dla kilku większych miejscowości zrobiono ten wyjątek, iż pod spodem w nawiasach drobniutkimi literkami dodano nazwy polskie.

Nie dość jednak na tym. Atlas zawiera mapy wszystkich państw świata prócz jednego: mianowicie — niema w atlasie mapy Polski. Jest natomiast mapa nr. 14 „Osteuropaeische Staaten (Państwo wschodnio - europejskie), na której Polska umieszczona jest wspólnie z Rosją Sowiecką i zajmuje skrawek szerokości 5 cm. Wobec tak jaskrawej tendencyjności „Meyers Hausatlasu", wydawnictwo to nie może mieć nabywców w Polsce, a księgarnie polskie, prowadzące sortyment zagraniczny, a nie chcące narazić się na straty, nie powinny atlasu wyniszczonego sprowadzać.

Nowy środek

PRZECIWPOŻAROWY.

Na polach naftowych, gdzie miliony to ropy wytryska z ziemi, największym wrogiem jest pożar. Najnędzniejsza iskra, skrzesana uderzeniem o kamień, potrafi w ciągu paru chwil zamienić całe tereny w morze ognia. Pożar szybu jest trudny do ugaszenia, może trwać długo, narażając właściciela na olbrzymie straty. Do gaszenia pożaru stosowano dotąd całą gamę środków, aż do... dynamitu włącznie.

Obecnie wynaleziono nowy środek chemiczny, wydzielający niezwykle obfitą pianę. Z litra płynu otrzymuje się parę metrów sześciennych piany. Strumień piany, skierowany przy pomocy węży strażackich na ogień, przykrywa płomienie i nie dopuszcza powietrza, a tym samym uniemożliwia dalsze palenie się.

Wynalazek po raz pierwszy został wypróbowany podczas pożaru szybu naftowego w Niemczech. W przeciągu godziny pożar całkowicie ugaszono, podczas gdy wszystkie inne środki zawiodły.

Odkopanie świątyni

STAROPERSKIEJ W RZYMIE

W ogrodzie pałacu Barberini, podczas prac wykopaliskowych, znaleziono niespodziewanie na głębokości trzech metrów pod ziemią doskonale zachowaną świątynię zbudowaną na cześć boga perskiego Mitry.

Aula odnalezionej obecnie świątyni ma kształt kwadratowy z rozmieszczonymi wzdłuż ścian wygodnymi łożami, gdzie wierni w pozycji leżącej oddawali, podczas ceremonii religijnej kult bogowi Mitrze.

Na ścianie frontowej znajduje się obraz przedstawiający zasadniczy moment obrządku perskiego, polegający na zabiciu wołu ofiarnego przez Mitrę. Sam bóg Mitra widnieje na ścianie tej, odziany we wschodnią szatę. Obok Mitry leży pies zlizujący krew ofiarną, która ma zapłodnić ziemię i przezwyciężyć siły złe i tajemne.

Doskonale zachowanych jest poza tym dziesięć malowideł uosabiających rozmaite metamorfozy Apolla, powożącego słoneczną kwadrygą.

WÓDKA I TYTOŃ

są nierzadkim gościem wśród opuszczonych dzieci sowieckich, których gromady wałęsają się po miastach.

PORADY TECHNICZNE

Ona: — Najdroższy, nareszcie jesteśmy sami.

On (do siebie): Bałem się tej chwili. Co ja mam robić?

Głos z głośnika: — Za chwilę na pytania słuchaczy odpowie i porad technicznych udzieli red. Wacław Frenkiel

Kanclerz Hitler przyjmuje defiladę szturmówek w czasie kongresu w Norymberdze.

DROBNE OGŁOSZENIA

RADIOWY KONKURS-ANKIETA „KURJERA ZACHODNIEGO"

Coraz większe zainteresowanie społeczeństwa zagłębiowskiego radjem a w szczególności programem „Polskiego Radja" w Katowicach i podstudja w Sosnowcu, skłoniło nas do urządzenia „Konkursu-ankiety".

Stawiamy dwa pytania:

1) JAKA AUDYCJA W PROGRAMIE LETNIM POLSKIEGO RADJA NAJBARDZIEJ MI SIĘ PODOBAŁA I DLACZEGO W OKRESIE OD 28 CZERWCA DO 10 WRZEŚNIA R. B.?

2) JAKA AUDYCJA Z PODSTUDJA W SOSNOWCU BYŁA NAJLEPSZĄ W OKRESIE OD 28 CZERWCA DO 10 WRZEŚNIA RB.?

Za najtrafniejsze i najlepsze odpowiedzi przeznaczonych zostało szereg nagród. Ogólna liczba nagród wyniesie ponad 50. Między innemi na nagrodę „Polskie Radjo" w Katowicach ofiarowało

3 LAMPOWY RADJOODBIORNIK

Poza tem w liczbie nagród znajduje się szereg upominków ofiarowanych przez Elektrownię Okręgową Zagłębia Dąbrowskiego i Wydawnictwo „Kurjera Zachodniego".

WARUNKI UCZESTNICTWA W KONKURSIE-ANKIECIE

1) Odpowiedzi na pytania należy przesyłać w czasie od dnia 10 września do 25 września rb., podpisując p... nazwiskiem i podając dokładny adres.

2) Do odpowiedzi załączyć trzeba wycięte kupony zamieszczane co pewien czas w „Kurjerze Zachodnim" w ogólnej ilości 15.

W skład Sądu konkursowego wchodzą: dyrektor inż. I. Bereszko, redaktor A. Pomian-Kruszyński z Polskiego Radja w Katowicach, inż. J. Bijasiewicz, red. nacz. „Kurjera Zachodniego" Stefan Arnold.

Ilu lekarzy ma CZECHOSŁOWACJA

W Czechosłowacji zajmuje się praktyką prywatną 9.300 lekarzy. Cyfra ta po doliczeniu lekarzy ordynujących w szpitalach i lecznicach wzrasta do 11 tys. W Czechach właściwych przypada 10 lekarzy na 1000 mieszkańców, na Śląsku Morawskim 8.6 lekarzy na 1.000 m. tyleż prawie w Słowaczyźnie, natomiast 2,6 lekarzy na 1.000 mieszkańców na Rusi podkarpackiej.

Wyciąć i przechować.

KUPON Nr. 17.
Radjowy Konkurs-Ankieta „Kurjera Zachodniego"
28.6. 1936 — 10.9. 1936 r.

UWAGA Kupon wraz z następnymi kuponami, które pojawiać się będą co pewien czas, uprawnia do wzięcia udziału w Radjowym Konkursie-Ankiecie.

SOSNOWIEC, Redakcja: Piłsudskiego Nr. 4. Tel. 64. Skrytka poczt. 62. Administracja: Piłsudskiego 4. Tel. 73. Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 11 — 1 i od 6 — 7. Rękopisów redakcja nie zwraca.

Ogłoszenia: Wiersz milimetrowy jednołamowy: na 1-ej stronie, względnie przed tekstem 60 gr.; w tekście 45 gr.; za tekstem 20 gr. Ogłoszenia drobne 10 — 30 gr. za każdy wyraz. Szerokość szpalt przed tekstem i w tekście 70 mm., za tekstem 35 mm.; w niedziele i święta 25% drożej. Numery dowodowe płatne. Za terminowy druk oraz przestrzeganie miejsca ogłoszeń Admin. nie odpowiada.

SERYJNE DROBNE OGŁOSZENIA. Po 10 wyrazów w każdem kosztują: 30 drobnych ogł. 20 zł. 20 drobnych ogł. 13.00 zł. 10 drobnych ogł. 7.00 zł. 5 drobnych ogł. 4.00 zł. Za każdy wyraz dodatkowy d... po 5 g.

Oddziały „Kurjera Zachodniego": BĘDZIN, Małachowskiego 7. — CZELADŹ, J. Dembiński, Staszica 16. — DĄBROWA GÓRNICZA, Krótka 11. — GRODZIEC, Kiosk p. Łacińskiego. — KIELCE, Sienkiewicza 45. — ŁAZY, Władysław Jaworski. — OLKUSZ, Rynek, kiosk p. Kordaszewskiego. — STRZEMIESZYCE, księgarnia W. Bagiński. — ZAWIERCIE, 3-go Maja 29. — ZĄBKOWICE, kiosk p. Krupy. — ŻARKI, Fr. Cacoń. — MYSZKÓW, kiosk St. Jaworskiego. — PILICA, rynek, Jaworski.

REDAKTOR NACZ. STEFAN ARNOLD. — — DRUK „KURJERA ZACHODNIEGO" W SOSNOWCU, PIŁSUDSKIEGO 4. — REDAKTOR ODP. HENRYK STRYJEWSKI